

జమీందారీ రయతుల ఆర్థిక సాంఘిక వ్యవసాయిక భాగ్యోదయమునకు

సంపుటము 2	శనివారం	18-3-33	నెల్లూరు	సంచిక 28
-----------	---------	---------	----------	----------

రెండవ రాజకుమారుని సాక్ష్యము

సె. ప్రి. ము. కోర్టు స్కాల్ నెం 991 of 32 లో 6.3.1933 తేదిన మొకటగిరి మహారాజాగారి రెండవకుమారుని సాక్ష్యములోని భాగములు:-

నన్ను మహారాజ కుమారుని పిలువరు. మా దివాను పేరు సుబ్బారావు. రయతులు వెట్టుకొను అర్జీలను దివాను నా ప్రత్యక్షం కొరకు పంపడు. తన శిలుదారు కూడ పంపడు. దావాలను చేపి విషయములో నా యభిప్రాయమును వ్రాసి మహారాజాగారికి ప్రత్యక్షం నిమిత్తము పంపెదను. శిస్తు రిమిషనుల విషయములోను, కంచెపుల్లరుల విషయములోను రయతులు నాకు అర్జీలు పంపుకొ

రు. నేను వాటిపై యే ప్రత్యక్షం చేయక విచారణనిమిత్తము తహశీలుదారులకు పంపుచును. ఏటిపై కడపటి ప్రత్యక్షంలను మహారాజాగారి చేయుచును. ఏటికి సంబంధించిన కాకితములను దివాను నాకుపంపగా నాయభిప్రాయము వ్రాసి ప్రత్యక్షం నిమిత్తము మహారాజాగారికి పంపెదను. సాధారణముగా మహారాజాగారు నాతో ఏకీభవింతురు. కదా చితు వ్యతిరేకించుటయుకలదు. మహారాజాగారు తనప్పుడు విషయ మత్యవసరమై తనో నేనకడపటి ప్రత్యక్షంలను చేతును. వారు వచ్చినవెనుక వారి ప్రత్యక్షంల పొందెదను. మహారాజాగారికి నేరుగా రయ

తులు అర్జీలు యిచ్చుకొనుటయు కన్దు. పై విధముగా 1924, 25 సం॥ మొదలు నరుగుచున్నది. నేను 1924, 25 సం॥లో పరిపాలనాధికారిమును స్వీకరించితిని. కుమారరాజాగారుకూడ పరిపాలన యొక్క శ్రద్ధ వహింతురు. మహారాజాగారు భిన్నాభిప్రాయములయిన విషయములలో తప్పు పరిపాలన యంతయు నామీదగునే జరుగుచుచును. ఇది రయతుల కంచెపిరికి తెలియును.

మా సంస్థానమును సి. కోపాలు అను ప్రచురణ కాపాధికారి కలదు. అతను మా సంస్థానము అనుమతి పొందియే సంస్థానమునకు సంబంధించినయేదేనివిషయములు ప్రకటింపడు. యిటీవల 1932 సం॥ కంచెల విషయమై రయతులకును యెన్నేమువారికిని రాజీప్రసంగములు జరిగినవి. రిమిషనుల విషయమై జరుగలేదు.

కంచల విషయము నేను కలెక్టరుగారికోసం, దారీను మావరెంటువంటిని గారికోసం సంభాషించుచున్నాను.

1336 ఫసలి నామ సంవత్సరము. ఆ ఫసలియందు కంటలు పంక్షలేదు. మాపాదులో యెన్ని అకరాల పంటవాడి ఇకో చెప్పలేదు. యీదావాలో చేసి మోపూరు గ్రామము చట్టాగాదు. యీత పంటకు ప్రసూదకుంటుంది డిమిషను యిచ్చేది అవసరములేదు. యీత పంట పండిలే డిమిషను యివ్వకపోతే నేను చెప్పుకొంటును. డిమిషను అర్జీలు వాకు రాగానే నేను ఆర్జీలుకు పంపించెను. ఆ వాడు, మహాగాజాగారి యుత్తరువులైనా చార్జీరా చేస్తును. 1336 ఫసలీకి రంతులు సుక్తి ఉక్తిలను చెట్టుకున్నాను. మోపూరు రంతులుగూడ చెట్టుకున్నాను. అవతల కొంతకాలమునకు యీ అర్జీలు చేసెను అయినది. కాబట్టి నేను మరల కుంటుంటే డిమిషను తీర్మానములు కాని మొత్తములకు పోనోట్లను వ్రాయించు కొనవలయునని రంతులు కోరగా అట్లు చేయవలెను. మోపూరు రంతులు కూడ అట్లే అడిగి. డిమిషను తీర్మాన మొకప్పుడు అట్టి మొత్తములు పోనోట్లలో చెల్లనేయుచును. ఒకవేళ పూర్తి మొత్తములు అప్పుటికే చెల్లించియున్న యవతల రావాల్సి పంపిస్తామని నిమిషకోక యీ పోనోట్ల కుదరా మొత్తము చెల్లుకొని కోరెను. యీ దావా పోనోట్లు వ్రాయించుకొను కాలములో డిమిషను మొత్తము యవతల అట్టి మొత్తములు యీ పోనోట్లలో చెల్లుచేసికొనే తీర్మానము లున్నకోలేకో నాకు తెలియదు. గ్రామాధికారులు సుక్తి రిపోర్టులను యివ్వటా పోలి కుంటే చోకో క్లాపకములేదు. అట్టి అర్జీలనే గ్రామాధికారులకు పంపు అచారములేదు. యివ్వటా తీర్మానములే అవి పంపబడును. దావా పోనోట్లు వ్రాయించి

పప్పును మోపూరు డిమిషనుల విషయము పరిష్కారముకా లేదు. డిమిషనులకున్నా దావా పోనోట్లకున్నా యెట్టి సమాధిమున్నా లేదు. డిమిషను తీర్మానము కాని మొత్తముల పోనోట్లు వ్రాయించు కొనినదను అను వాదమును నేను అంగీకరించును. డిమిషనుల విషయము సంస్థానము వారు ప్రకటించిన జవాబు వింటాము.

"(పానోట్లగిరి రంతుల కష్టములు" అని రంతులు యింగ్లీషులో శాసనసభ్యులకు పంపియ్యక విజ్ఞప్తి చేయవలెను. ప్రకటించిన ప్రత్యుత్తరములో యీ డిమిషన్ సందర్భమునకు సంబంధించిన హాళి ముల్గున్నది.)

"ముజరా విషయము తీర్మానము కానుమవల్ల యెట్టిటువారు పోనోట్లను వ్రాయించుకొనుచున్నారని నిచారోపాచేయుటలో అర్థములేదు. యిట్టి పద్ధతి రంతులకు యేదిభవించిన నష్టమును కలిగించదు. యెలననగా యీ పోనోట్లను వ్రాయించుకొనవలెను యివ్వవలెను చెట్టనే దావాల చేయవలెనను యుద్దేశ్యము కాదు. యిట్టి పోనోట్లను సంస్థానము వారు రంతులకు అనవసర దావాఖర్చులను చెల్లింపవలెనని పంపిస్తాముకోక వ్రాయించుకొనుచున్నాను. మీరు కుక్కలి యిట్టి పోనోట్లవలన సంస్థానము వారి నష్టము కలుగుచున్నది. తేస్తువా? పోనోట్లు వాకిగా మారకునవలె భూమి పైని మొదటి వాకిగా అయిలు జరుపుకొను నని పోత్రుచున్నది."

దానివిషయము నేనట్టి సమాధానము నివ్వకొంటును. పై జవాబు జమీందారీ అంతికి సమాధానించినదేదు. మోపూరు రంతుల అర్జీల 1331 సం. లో పరిష్కరింపబడినవి తలచెదను. హాళిలో హాజరైనవారేదు. సంస్థానమువారు ప్రత్యుత్తరమును యివ్వడ ప్రకటించిది నేను

చెప్పుకొంటును. డిమిషను అర్జీలును వాని పై వ్రాయబడిన యుత్తరువులును సంస్థానపు అఫీసులో యుండును. 1336 ఫసలీలో రు 1,80,000లు ముజరాలు యివ్వబడినవి అవి గొప్ప మొత్తమేను. యెప్పుడు యీ రిమిషను యిచ్చినది సంస్థానపు అధికారి వలన తెలియగలదు. 1931 సం. శిష్టాబదు అక్టోబరు నెలలో జమీందారుకు రైతులకు మధ్య మనస్పర్థలు పోరంభమయ్యెను. కొన్ని పరిష్కరింపబడినవి. కొన్నికా లేదు. మోపూరు గ్రామరంతులు యీ మనస్పర్థలలో చేరియున్నారు. యీతగ్రామస్థులు కూడాను. మనస్పర్థలకు మునుపు, తర్వాతనుగూడ యివ్వబడినవి. యెట్టిటు లెక్కల వలన పై 1,80,000 లలో మోపూరు రిమిషన్ లెక్కలున్నది తేనిది తేలగలదు. మోపూరు రైతులు రిమిషన్ సందర్భమున వన్ను సందర్శించిరి. వారిలో పోలివాదులున్నారోలే కోనాకు తెలియదు. స్వ 1336 ఫసలీకి డిమిషన్ యివ్వమని కోరిరి. పోనోట్లనుగూడ వ్రాసి యిచ్చియున్నామని చెప్పిరి. మొదటి డిమిషన్ ప్రస్తావన జరిగెను. ఆ సందర్భముననే పోనోట్లు ప్రస్తావన కూడ చెప్పిరి. డిమిషన్ యివ్వడమనగా పోనోట్ల వాళ్ళు అవియే కాదు. అప్పుడు తపోలిలురాదు అట్టిది యివ్వబడును. ఇప్పుడెందున నినిపోయినాడు. (చదువుల మునిష్యామినాయుడు) తపోలిలు దానితో, నేను లెక్కలను నాకు పంపించండి చూస్తాను అని చెప్పినాను. యిప్పుడు పోనోట్లలో "రెక్కలకు చెప్పించండి డిమిషనులు యిచ్చిస్తాను" అని నేను చెప్పలేదు. నేను సవానికి పోబోవుచుండిగా నర్జీలు వారు జరిగిరి.

పోలూరు తాలూకారయితల
కాటకపాఠ

యాతొలగాకా నెంకటగిరి సుంపా
నము వారిదైయున్నది. యాతొలగు మధ
పుల్లి కారెలలో నైరుతేయగా నర్జును
లు నకాలములో చ్చించినందున గుంక
తెగులు తగిలి ఆవైరంతయు లాత్తుగా తె
గిపోయినది. కొన్నిగ్రామాలు యకరాకు
నెట్టి రెండు తూములకంటెకాన్తి అగుట
లేదు. చువులు యేటికాల్యలు వున్నయే
వొకటి రెండు గ్రామములలో పొడివిది.
కారెలూరు, వెంట్లూరుపాడు, తిమ్మకొండ,
యాతొలగ్రామములు వెంటపూజ్యమనియే
చెప్పువచ్చును. వసుకొండకి చ్చించి, వర్త
మనము అతిస్వల్పమైనందు వల్ల, భర్తీపా
ను. వేముకొండకు కిలు. తేక పోయినది.
రైతులు. శుక్తికొండలు నవంబరు, నెల
లోనే దివాగారికి తహసీలుదారునిం
చారికి, రెజిష్టరు ద్వారాకుంపుకొన్నాడు
యితవరకు యేగా)నుం తెనికేసేవట్టుకను
పడదు. యిక నెప్పుడు యేట్లేబుద్యోగిలు
వచ్చి తనికేవేయుదురో రెమిషన్ యిస్తురో
యివ్వరో తెలియిదికాదు. అట్లతనికేసేసి
రిమిషన్ యిస్తామన్నను అధికారుల మో
మోటములు తప్పవు. అదియెట్లున్నను పే
మాకు వారి ఆఖరు అధిపత్రముయె
ట్లు తేలునో జరిగిన తాలూకాబాదు, డి
ప్రీటింగ్, యెచ్చెన్స్ లో చేసేసంబంధము
లేని యితరడ్విక్టు నివాసాలకు వాటివ్వ
మని నిర్బంధించడం. వారిసేఅధ్యక్షులుగాచే
యనలేనని ప్రయత్నించడములో, న్యాయ
సమ్మతముగా ప్రవర్తించిరైతు రైల్లరు
అవిధములని అవిధమల్లీస్తులోచేర్చినందున
రెమిషన్ యిచ్చుటకు వారి మనస్సుబిత్తు
కోదు. యారయితలు యిక్కటికే కూటికి
తేక మలమలమాడి చచ్చిపోతున్నారు.
నగా, నట్రా యిదివరలో నేలమ్మి గతసనలీల
శిస్తులకు డిక్రీలకు చెల్లించి నిరాధారులయి

నిర్బయివ్వాడు. దైవవర్తనము కృషికి త
గినయెత్తువేక అధికగతించా. ఆయగంటతా
మది కిగుంకడకి భగవంతునిముని వేరే
మిరుగున్నాడు. ము' లేముగ్గి-డి అంకు
లో పడినము అన్నా. శివునికావోక బి
లాగివోక డిక్రీలకు కృషివక నాకాలాక
నది చువులూ రింయగుల కష్టముఖములు
యేజూతో, యేజూని కిలు. దిక్రీయలకు గె
యలు అధినయగు, అన్యాయపుగాలావచ్చి
రింయలూ ఆయగంటముం పు మంచికాలము
లోక చ్చించవాలకి డిక్రీలయివున్న బాకే
పుటు అన్యాయాలట్లు వాదాదిడిలు వెనది
పులు విరువవారికే గుండలు బద్దలగు
మిన్నది. కిలు యాకష్టమయియెమ్మలో డి
క్రీలు పూర్తిగా చెల్లించవారికి మూటికే యె
దై. ఇది నేలయింకు తో నేవేస్తూ, నేడుకేయి
తులకు యెంతమేలుచేస్తున్నాను అనితనలో
తాను సంతోషించడం యాలన్యాయపు
కాలములో నూటికి తొంబయిఅయిదు తో
శివేస్తానని చెప్పినను పంకముచిక్కుచేడ?
మార్వాడిలే నూటికి రు 60, 70, లు తో
శివేయుట ఏరీక తేలియదుకాబోలు. ఇదిగాక
క్రొంది అధికారులు యిదేసమయమని నిర్దా
శ్యముగా వాడికచువునుమాత్రం చల్లగా
చాన్సింతుకొనుటకు చెడరించి అడలించి
పెరుస్తానినడం జరుగున్నది.

అందగుదల చేసిగుంటగ్రామం.
"చన్ని నకయెత్తు, అగస్తులవారొక
మెత్తు" అన్నా. యాగ్రామరయితలయొ
క్క కష్టములు చెప్పవలవికాదు. యేమన వా
గ్రామములుజన్మయి శిస్తులుమరింత హెచ్చయి
వీటివసనీ పూజ్యమయి కూటికి గుడ్లకు కర
వయి అప్పులబాధ అధికమయి నగరిడిక్రీ
లు హెచ్చయి నానాటికి డిక్రీలచి పాప
కులయి అప్పులుపుట్టక శ్రేణ్యానికి తగినయె
క్కు సంపాదించుకొనిచాలక యితరడిననా
ధారములేక కష్టపెట్టించి యెంతయేడ్చి
నాదిక్కు లేక విద్య నేర్చుకొను చిడ్డలును
యొడ కన్నెరుగని స్త్రీలును వ్యవహారయ
పెత్తనదాన్లును అల్లోడేముదాయని యేడ్చు

య. అగ్రమకచాలక గూలిన్య శిమిడ నాథా
రకడి గతసంవత్సరము యేదేయి యెచ్చె
బాధుకొనిపోయి వచ్చిమని వరలుకొని పరా
యదేనములకు పోగివారు. యాసంవత్సరం
లాత్తుగా యిలులేనందున యిక్కటికే కొం
తనుండి తెల్సినారు. మరికొందరు వెళ్ళును
వ్వాడు. అప్పుడు వెళ్ళి, యెచ్చెని వాదా
త్తివా సేసేయివాయిదు యా వాదాగారి వ
రిచాచినతో యెచ్చె చ్చించగలరు? మని
కొందరు లేకలేమివెళ్ళి వెళ్ళుటనికి మను
తుందా అనునామెతనుననరించి నిర్భయము
గా కొంపలలోపడి కుక్కిరి చిక్కిరియనక
అగ్రపాదాలలో వేవచ్చువములయి కృశిం
దుచున్నారు. యాగ్రామజనసంఖ్య ననుస
రించి యెందరు వృద్ధికావాలెనో అందరు
వృద్ధియగుటలో జననిజన్మకునువట్టి చాలా
వృద్ధి తగ్గియున్నది. కానియు పాకులే
యోచించగలరు. గానరయితాక్రీ రయితు
లను వర్తకులు మొదలగువానిని పోడించ
డ మేమనగా యాసోదక రయితుల కడ
గండ్లను విచారించి ఆశ్రయమిచ్చి ఆవరించి
కూలివారుగను పాలేరులగను తలనునుఘ్య
లుగను గుమాస్తాలుగను యేర్పాటుచేసు
కొని పనిపాట్లుకల్పించి వకసంవత్సరము
పోషించి పుణ్యము కట్టుకొని రయితుకుంబు
బములను నిల్పుకురని వేమచున్నాను.

నిర్భాగ్యుడను
జమీందారి రయితు

కృషీవలుడు

ఆంధ్రదేశ వ్యవసాయకుల పాలిటి
నుం భినినైది జమీన్ రయితు మహాజన
సంఘ యాజమాన్యమున 1, 15 తేదిన
వెలువడు పక్షిపత్రికి సం॥ చందా 2 రూ
పాయలు మూత్రమే. పత్రికకార్యాలయము
నా 6 లామూ చిన్నుతుంచి మొదలిపిడి.
పాకూ పేట, మదరాసు

జమీందారీరైతు

18.3.33

కలవారము

జమీందార్ల రక్షణలు.

జమీందార్లకు రాజప్రరాజ్యంగములో రాయలను గూర్చి విచారించుటకు భారతి కాపెం వెళ్ళిలో అక్కడ పేరిగారు కోరి రిక్తాంగమువచ్చించిరి. అహింసాదాతర గానున్న, కువ్వకు రక్షణదేర శివగుణానను, రాజులదాహుతి కృష్ణమాచారియారోగారును, వీరికిదాహుతిగాను, అటురాజోగారును, జమీందార్లకుమారుల బల్లగుట్టాట్టాడిరి. బి. వి. వాడవగానును మొదలిదాహుతిగాను రైతుల విజయము మాట్లాడిరి. రామస్వామిమొదలిదాహుతిగాను, జమీందార్లకు అనుబంధులగునా, రిక్తాంగమున్నదని ముగిసినందుచే రెండిన శాసనవిధానము ఆంధ్రోపచయవలసినగా నలపించెను. ప్రభుత్వ కార్యవర్గ రాజ వాయిగారు జమీందార్ల మొదలనాన భూమిజానెను. రైతులకు జమీందారులకు సంబంధమున్నట్లు శాసనోపచయము, కాని విధానమున నురమాత్రమును మా సుఖముల అంత మొదలము. రిక్తాంగ ప్రభుత్వ పరమమున భరితి. యల్. దుర్తి వీరినా. మొట్టమొదట రాజప్ర రాజ్యంగమున వ్యతిరేక, ఆ ప్రితినిసంబంధించిన వాక్కులకు భంగము కలుగ కుండునటుల భారత ప్రభుత్వమువారు సిఫారసు చేసినవియు, యూనియన్లోని భావములన్నియు చిట్టచివ్వు ప్రభుత్వమువారికి తెలిపెదమనియు, బాప్టివిజమును ప్రోత్సహించవలసిని ఆవశ్యకతయు, ఆ ప్రితి సంబంధించిన వాక్కులను కాపాడవలసిన ఆవశ్యకతయు భారత

ప్రభుత్వమువారికి తెలియుననియు చెప్పుచు నూర్వరాజ్యంగపద్ధతులు దినముల మీదనున్నవనియు అవిచవి చూచువరకు అగవలసివడిగా కోరెనట రిక్తాంగమున పంపించుటకోరెదమని.

జమీందారుల పట్టికలోనిది జమీందార్ల ప్రభుత్వము తెలిపినముగ నుండునదియు, రాజప్ర రాజ్యంగమున రైతులనోట మట్టిగొట్టుటకు జమీందారులు పూర్తిపన్నాగముల జన్ముచున్నారనియు తెలియుచున్నది. మొత్తం పాటకుగిరి సుమారాజాచారు దీక్షితులులులో గా ప్రభుత్వములకులేకపోయెను. అహింసాభివ్యుల తమవలననే పేరిగానుటకే జన్ముచుపొందలేగియున్నది. పర అటు రిక్తాంగమున దీక్షితుల వలన మొదలగుటలోనే జమీందార్లకుట్రకు అహింసాభివ్యులు ముగ్ధులైరిని యూహించ లేగియున్నది. రాజప్రనే జమీందారుల రక్షణలనుగూర్చి భారత శాసనవిధాన చట్టముల బడివును జమీందార్లచేయించి మాట్లాడువారి సాధ్య పొమ్మగనుటయు, రైతులనుగూర్చిమాట్లాడువారు బకరెడ్డి కిగారు లేకపోవుటయు, సాధించలేక రాజప్ర రాజ్యంగములో రాష్ట్రీయ శాసన విధానలో ప్రజాపాదమున నుండే ప్రభుత్వము జమీందార్లకోసం గాని రక్షణలగుటయు, ప్రభుత్వమువారు సంబంధముకొంతన్న సగుర వేయులు యు బాడగా రాజప్రసంబంధములు, ఏదీ మావులుగా నుపాంచరిగియున్నవి.

జమీందారుల జమీందార్ల రైతుల ప్రతి నిధిగా పోట్లాడవలసిన గుంటూరు, నెల్లూరు జిల్లాల ఆసంబంధించినవిగా గా వింద రెడ్డిగాను నెల్లూరును వదలి ప్రభుత్వముగల కోచినయము. యిట్టియదనున రంగనాయకులుగారు తెలిపియు మా రైతులుబాగుగా గుర్తించియుండును. ఇకముందైనను జమీందారీ రైతులు మేల్కొని తమము కితమచేతులలోనే యున్న

దని గమనించి కల్లాసంభవముల బలపరచుకొని, రాష్ట్రీయసంభవమును పునరుద్ధరించి రిక్తాంగమున తమకష్టములీదేర్చుకొనుటకు అన్నిసంస్థలకు జమీందార్ల రైతుల ప్రతినిధుల నేపంచి జమీందారులకుట్రల భంగపరచి స్వయాధ్యవమునకు పాటు పడవరని కోరుచున్నాము.

బహిరంగరైతుకు సమాధానము.

వి. జమీందార్లకోసం వాదించువాని జమీందార్లకోసం వాదించువాని మొట్టి చిట్టము.

రైతులకు వాక్కులుండవలసియు నిజానికముల గమనించి ప్రోత్సహించుటకు ప్రభుత్వములకు ఏలుగానినది. అయిదంతములంగున తేలితరములున్న పట్ల వెలునె యదార్లమును తెలిసినవాడు ప్రజలనుబట్టనటులచియుగాని చియలుకోకుట ఆవశ్యము. రైతుగాను యదార్లమును తెలిపి నూర్వరైతు రిక్తాంగల యదార్లమును తెలిపి నూర్వరైతు

విలేఖకులు పత్రికలకు వాక్కును ప్రభుత్వ విషయముదార్జముల చక్కగా తెలుసుకొనియే వాక్కుతరని కోరుచున్నాము.

రెడ్డిగారి బహిరంగరైతులోని రైతుల అహింసాభివ్యు వాక్కులు వారికిగానా వాచినవివరములు. "రైతులకుగానా రైతులకుగానా" యనుటకు మేము పూనుకొనడములకు రెడ్డిగాను మన్నింతురుగాక. రెడ్డిగారి నూర్వరైతు భావానుభవములను మోగించి నూర్వరైతు భావానుభవ కాంతలనూర్వరైతులకు తన గాంధీలోకము గుర్తెరుగుట అవసరము.

చోర్లు కన్యా విలాపము.

(చరిత్ర.)

నామక చోర్లు కన్యాకు చివాచామాడి నటిక 87 దినములు. వధువు యొక్క తల్లిగారింట మూడురాత్రులయినను వధుమధివసించుటపొందువాఁడౌదాచుము కాని కన్యావ్యవహారమున ఆచుగుచెట్టి ఆమె మేలి ముసుంగయినను తొలగించినచాపమున సోలేను. ఆమెపూర్వకమున బాపత్య మోహమున ఈశ్వర సయితము వారినే వధుగాకేయ తుమ్మిపుష్పముల శుశ్రీరాగాభవకేసినది. ఆమెమిక్కువను భగవంతుడు సయితము మన్నించి వాంఛితునే వధునిగా దత్తముకేసెను. కానియేమిలాభము? నోటిమాటకంటిమాటయినను ఆమెకులభింపలేదు. కంటికి కడివెనుగా యేడ్చుచున్నది. ఉపనాధువయినను కంటితో చూచుచూ కొంతియూరట చూచియుండెను, వారు సయితము వారముదినములనాడు యిదిగో వత్తుంది. ధర్మరాజుపట్టాభిషేకమునకు హస్తినాపురికేగె. చాపము ఆమెదుఃఖమునకు మేరలేదు. స్వయంవరదినమున చక్కట్లు దిద్దిన సభాస్థానం లెల్లరు కంటికగువడుటలేదు. ఓను! వాడివారి కార్యములు తీరినవెనుక యితరుల త్నమముపయి వాడికేమిమిక్కువ? వివాహమహోత్సవమునరెండు అక్షతలు నెత్తినవల్లి భూరివిరాళములతో తరలిన పురోహితాది బ్రాహ్మణ్యమును తలచుకొని ఆమెచింతించుచున్నది. తలననితలంపులన్నియు ఆమెను చింతాభరమున కూగడియుచున్నవి. నాల్గవధువు. ఒకనాడయినను ప్రియునిదర్శనముకాలేదు. ప్రియనాథునికంట సీమనలుకరెంప తెచ్చిన కుసుమమాలలు వాడిపోవుచున్నవి. చందనము పేర్చుచి పోయినది. సువాసనలు గంధవిహుని గలసిపోయినవి. ఆత్మశ్శయము నాల్గదినములనాడు భూమికేలామాధుడై చెన్నపురి కరుగుచున్నాడని విని పట్టలేని తమకమున

తలచితిరువు మది వాధుడు స్వవాక్తమున ముదాగిరి మునుచేసిన వెతనముగనుచు నని లతేశమునను. కూక, నాథుని కలుసుకొని అత్తవత్తి ఆదేశమును దివేదించు. బహుకార్యమగుగుడిగుప్పియకు దక్షిణవాద్యముననుబడి అవతరమున బయటరేకమును గ్రహించి స్వహా ప్రతిభాతామకముల సువాద్యుని వాదించెను. కూకకొంత మోహము తోడ నది ముదాగిరి కిరీటులగొని వెనుమరలుటతో శకట వేగమున కూక బ్రహ్మచరీతీతీతీత గాత్యదనుల యు జరిగెను. వివాహచాతుర్యము మోత వ్యాధియ నాథుని ముదాగిరియును ప్రియ యి ప్రియకు సమస్తాచి పాదోద్వేగుని సోదేశమును విని పోయెను. మరెయొక నెల దినములు వ్యాధియోద్వేగుని చూడకలయుకి భన్ని మానవయై ఆకోమలవ్యాధియు మేడపైనేది లర్ధరాత్రమున వెన్నెల కయల ఇట్లు విలపించుచున్నది.

గేయము.

"నాకుత్తుకే జక్క-నా ట్రబ్రహ్మ నామృతి కే వక్క-నా

నలుకరి నోబ్బల్లో నానింది సిగ్గోట్లు కల్ల నైననానాధు-గాంచకుండితినిట్లు లోకాన్ని వదిలేసికరూకపై కిన్నేసి చీకు చి-తలదోపి-చిదివేరే నావాసి ఒక నెల పడినాథు. డోపి రట్టుండేను తికమక బ్రతుకాయె-దిక్కు-దెలియక పోయె చింత మిక్కుటమాయె-శెలుగులా మోదాయె స్నేహితబా పోయె-నవిదేము సున్నాయె తొలి జన్మలో బుద్ధి-గలిగింది బాలక మలి జన్మలో గూడ-మలివ మాయెను తనువు చక్కట్లు దిద్దిన-సవతులందరునేను దిక్కు-మొక్కు-లాది-నెలియ బల్క-రదేమో"

సె. ఆ. డి. ము. కోర్టులో

స్కాలు 2214 of 1932.

పూర్వ బలరామిరెడ్డి. వాది
ఆగోకంటి వైర శేషు,
కారుమూచి, పల్లికొండ } పత్రివాది
తాబాకా, కమ్మలులల్లా

యీ పత్రివాది పెన్నా వెంకటరెడ్డి కే తే 20 12 1929 ది హాస్సియచ్చియున్న పోనోలును వాది ట్రాన్సుఫరు పొంది పై వెంబరున పోనోలు అసలుఛాయదాలను రాబ్బుకొనుటకు దావా దాఖల చేసియున్నాడు. నెదరు దావా తే 20-3-33 దికి వాయిదా వేయబడియున్నది. పత్రివాదికి యేమైనా ఆక్షేపణలున్న యెడల వాయిదానాడు పగలు 10 గంటలు-కోర్టువారియెదుట హాజరయి ఆక్షేపణలను తెల్పుకోవలెను. లేనియెడల పత్రివాది పరోక్షమున విచారించి తీరుమానించ బడునని ఇయవల్ల తెలుపడమైనది.

నెల్లూరు. } చింతలపల్లి వెంకటరెడ్డి,
16-3-33 } వాది నోటిలు.

జమీందారీరైతు పత్రిక

సంపాదకులకు బహిరంగలేఖ

విజయ తే 4-3-33 ది పత్రికయందు కనిగిరి చోర్లు అనుర్భి కవి ప్రసిద్ధిచెందియున్నాడు. అందులో నాధ్యంధరయ్యలను చిత్రికత్త చోర్లుచామూలకుకొనుగోలు చేయుటకు సంకల్పించుకొనినట్లు వదంతిగా యున్నదని బాసినాడు. సాధారణముగా మీ ప్రతిభా వెలుగుడు వింతాకోమల అసత్యపు బాగితలకు ప్రత్యక్ష తేగ మొనంగుటకు నాకు వోపిక కాల వ్యవధులు తీకున్నను యీ విషయం మాకి శాలాకాంత బాధించు హామూలు గావను, జిల్లా చోర్లు సోదర సభ్యులను తదితరులను మీ ప్రతిభలో వెలువడు నాల్గులు యుంతవరకు సత్యమునకు మార్చు కట్టి వ్యవముచే చామబడివని తెలుసుకోద నిలయులై ప్రత్యక్ష తేగ మివ్వ మింపుచున్నాడను.

(స.కే.మ.)

ప్రజలు తే 2 దిన విమోచనాదీ రయితు మహాజనసభ వయపునో యగును.

వ్యవసాయక పారిశ్రామిక పశుపరివర్తనము

ప్రతిదినము 12 తేదీనుండి 16 తేదీవరకు చాలజరుపదముగ జరిగెను. నుకరాసు పారిశ్రామిక దైర్ఘ్యము శ్రీయుత వి. రామకృష్ణ యు. ఎ. ఐ. సి. యస్. గారు పరివర్తనమును 12 తేదీప్రదమును తెలిపిరి. శ్రీయుత దొడ్లముద్దుకృష్ణారెడ్డి గారు నల్లూరుమండలవ్యవసాయ సొసైము తీరపునప్పగిత పత్రమును చదివిరి. పరివర్తనమున నస్తువులు విశేషముగ స్వదేశీ వస్తువులు. పశువులు విశేషముగ రాకపోవుటచే బహుమతు లివ్వబడలేదు. శ్రీయుత రామకృష్ణగారు పరివర్తనమును తీరచుచు న్నమమధుర పలుకులిట్లు నుడివిరి.

ఈదేశమున చెరకుపంటకును చక్కెర కలిశిమాఫీవృద్ధికిని ఆమూల్యమైన అవకాశములుండియు విదేశమునుండి అములముగ చక్కెర దిగుమతియుగలు వివాద కరమనియు, యీపరిశ్రమవృద్ధి పొందకుండుటకు యెక్కువ ఫలితమిచ్చు సన్ననిచెరకునుగాక ఫలితము తక్కువయిచ్చులావాటి చెరకును పండించుటయే కారణమనియు, సన్ననిచెరకు విశేష ఫలితమిచ్చుటయేగాక చక్కెరను తయారుచేయుటకు కాలహామిలని సాచ్యుగ కలిగించుననియు, పూర్వపు మద్రాసు శాసనసభాభ్యుత్థులు శ్రీ యు. సి. వి. యస్. వరసంపాదాచగాది సి. జి. తిరిగి చెరకుపంట వికాసకరము ను 12 టలు ఖరీదయ 40 టలముల చెరకు పండినదియు, మెదాచుకల్లా యీపంటయందు చాలవెనుకకడియున్నదనియు, చెరకు తొడిగినాక యింత తాటి చెట్లనుండియు చక్కెరను తయారుచేయుటకు అవకాశములు కలననియు, మెదాచుకల్లా అగిరికల్పరత డిపార్టుమెంటువారి యొక్కయు పెదపని బిమోదారుగారి యొక్కయు సహకారముతో రాముయ్యచెట్లనుండి చక్కెర

తన తయారుచేయు పరిశ్రమను తయారుచేయుటకును అవకాశమును, చక్కెర కలిశిమాఫీ వృద్ధిమునాదీయవలసిగాను పూర్తి నుకరాసుగారిని సత్వరముగ మరదేశమున కావల్సియును తీర్పు తీరేమనలయుననియు, సి. జి. పారిముల విషయములోను మరదేశము చాల వెనుకబడియున్నదనియు, చక్కెర పరివర్తన మిద వీటిని నిర్మించి పశువులకు సరయ్య అశురముల నొసంగివెచ్చు, కకడెన్నుకు పాలు మొదలగు వస్తువుల దిగుమతియు కలిగి వచ్చుననియు, కుకడెన్ను అముగ వేరుశనగను అ్యదేశములకు దిగుమతి చేయచున్నదనియు, సూ. సె. తి. మారుచేయు పరిశ్రమను యిచ్చటనే నెలకొల్పి యెగుమతిచేయు వేరుశనగను యిచ్చటనే పూరితగ వుపయోగించుకొని చాలలాభకరముగ నుండుననియు, గానుగి పిడి, గోధుమ మొదలగు పైరుల కద్దుతి ముఖన యెగుననియు, పశువులకు బలము కలిగించు ఆహారమనియు, ఇంగ్లండునకు గోధుమల నెగుమతిచేయుటకు విశేషలవకాశములు కలననియు, మార్కెటుపరిస్థితుల గమనించి ఉద్యాపారమును ప్రయత్నించవలయుననియు, నుడివిరి.

విమ్మల వామరెడ్డిగారు నల్లూరు మండల వ్యవసాయకమును పారిశ్రామిక సంగీకరించుచున్నందున పరివర్తనమును చేపట్టించుటకు శృంగారాపూర్వకమందనములర్పించిరి.

మాస్టరుగారిచేధిరి-

ప్రతిజ్ఞ.

మన, పాండి, అర్జున రాజులయ పారిశ్రామిక విషయముల నిష్ఠుడు పారిముగ వచ్చును వారి ప్రతిక. సంవత్సర చందా మా 25 మాత్రము. వలయువాడింది చిరునామాను వాసి తెల్పింను కొనుడు.

మే నెలకు శ్రీరత్న 32%, వాయకోడ్డు, కండియాకేట, మద్రాసు.

నె. డి. అ. ము. కోర్టులో

అసలు 1932 సంవత్సరము నెం 1294 రు. రావి. వెంకటా మానాయుడు వాది అందు

ముప్పరాజు సుబ్బనాయుడు. పతివాది.

యా నెంబరు వాదిపేరటికి పతివాది వాగ్గించి యిచ్చియుడు ప్రాశంకోటు తా యా సు అసలు పాయిదాలు 10 0 లు మొత్తమును రాట్టు కొనుటకు యీ దావా పోషియున్నాడు. యిచ్చివచ్చునది పతివాది తనకు యేది యినా అతేహాలు యిచ్చుచుండల 1933 మాస్సి నెం తే 28 ది పగలు 10 గుంటలకు పై కోర్టుయొక్క హాజరులయ నెలు ప్రకటనలయను లేనియెడల యీ దావా పతివాది పోషింను తీర్మానించబడును.

17-3-1933 } ఆమోదక వానుమతరావు. నెల్లూరు. } వాదికిదరు

నె. అ. డి. ము. కోర్టులో

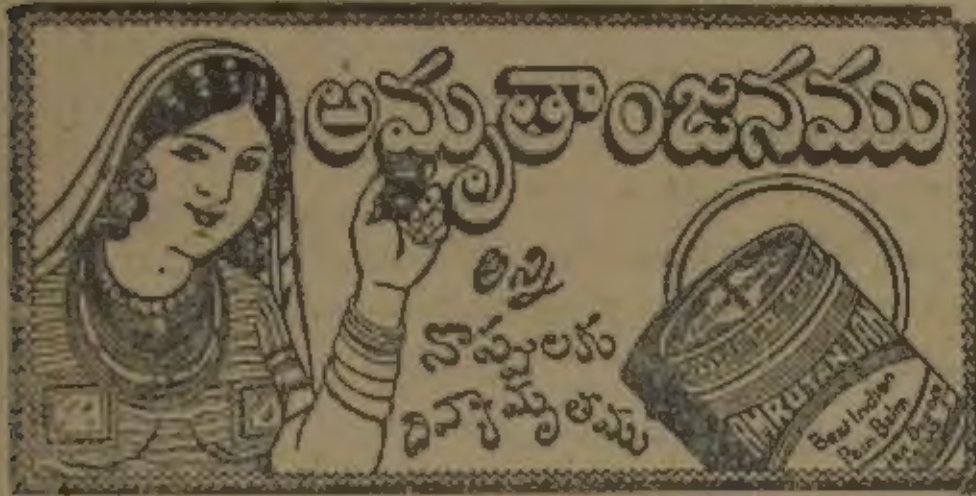
E. P. No. 2415 of 1932. O. S. No. 357 of 1931. కె. తిరువెంగళనాయుడు వాది. అందు

విల్లారెడ్డి రంగనాథరావు-పతివాది

వాదిపేరటికి పతివాది వాగ్గించి యిచ్చిన రిజిష్టరు ఆడుమాన దస్తావేజును కట్టివాది డిక్రీపొంది ఆడుమానం అస్తవియేలమునకు తేచ్చి వున్నాడు. సవరు నెంబరు పతివాదికి యెలు నోటీసు బాకీ కాగలములకు గాను తే 8-4-1933 ది వాయిదా వేయబడివున్నది. గనుక పతివాదికి ఆడుమానం అస్తవి యేలమునకు తేచ్చి వున్నయెడల తే 8-4-1933 ది పగలు 11 గుంటలకు యీ కోర్టువారియెదుట స్వతహాగా గాది లేక పోయిచ్చాకాగా గాని చెలువుకొవలయును. లేనియెడల పతివాది పోషింను నందు విచారించి తీర్మానం చేయబడును.

నెల్లూరు } నేలనూతలసుబ్బరాయుడు 17-3-33 } వాదికిదరు

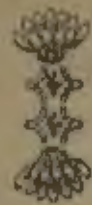
నకలుమందులను చూచి మోసపోకుడు
వలుబడి సువర్ణములుగా క్రయాలిశెందినది. కేవలము కాధసాధని.

తలనొప్పుల మాన్పణ, వాయురోటుల కాపుడు, వాతవ్యధి నొప్పుల కాపుడు, పొట్ట
బాగొట్టము, కడుగుల వేరించును, వాపుల రూపుమాపును, వస్త్రము రిగ్గించును, దువర్ణము రో
లగించును.

మద్రాసు, మైసూరు కార్పొరేషనులకు
మొత్తపు ఏజెంట్లు,

మ్యాం అందు కలెవరి,
6, బందరువీధి, మద్రాసు

అమృతాంజనం దీని,
మద్రాసు, బొంబాయి,
కలెవరై.

ఉపాసనా ప్రభావము

హిందూమతములోని పశ్చిమ దివ్యకృష్టికలన స
క్తియైన పరమధామములను వాగ్దాసి వి.సి. పోస్టువ్యాకా
మొదల పంపుదురు. రిపరీక్షలకు రూ. 1-4-0.
13 రిపరీక్షలకు రూ. 2-4-0.

హిందూమతములయొక్కయు, పశ్చిమదేవతలయొక్కయు, శివ మతావధులయొక్కయు పుస్తకములు
ను చేరించిన వాగ్దాసియొక్క పంపిణీదారులును;
అందువాస్తవ, భూగర్భకల్యణ జల ప్రయోగ విశా
వారి వాగ్దాసు లున్నచో లేచో ప్రాధికారము చూచి
యూదీయలో వాగ్దాసి కాంత్యోగి విధులు మొదలగు
ప్రతియొక్కవిధులను విధులయొక్క మొదలకెల్లదును.

ఇందులకు వి. సి. ఖమ్మిలలో సహావాగ్దాసి రూ. 2-40
కలెవరైవారు వారికి లొంగుటకును ప్రయో
గ లక్షణములు విడిచిపెట్టుటకును భూత కేరళ విశా
వముల కాధలు తొలగుటకును సమస్త వశికరణా
దులకును మహామంత్రయంత్రితా యుక్తులుపంపుదురు.
అదేమి:— "మాంత్రిక వశికరణ"

ప్రొఫెసర్ అంజన, ఎం. ఇ,
అక్కర్లపల్లి, తెలంగాణ.

డె రిబ్ నీ వ్ (లాటరీ)

మ్యూచుయల్ క్లబ్బు లిమిటెడ్ వారిచే నడుపబడుచున్నది.

చందా, మామూలు టపాకు తే 26 4 33 ది వరకు టికెట్టు 1-కి రు 4 12 0 లు.

ఐరిష్ హాస్పటలు వారిచే నడుపబడినది.

ది 12-4-33 వరకు మామూలు టపాకు టికెట్టు 1-కి రు 7-12-0

ఈపై రెండుక్లబ్బుల టికెట్టు నిమిత్తమున్ను ఈడినున అడ్మినిస్ట్రేటరుకు సామ్మికో ఆర్డరుపంపుకోవచ్చును.

టి. వి. రెడ్డి,
అధికారమును పొందిన ఏజెంట్లు.

రాజమండ్రి (గూర్పు నోదావరెడ్డి.)